

СИЛАБУС
з дисципліни «Риторика»
на отримання ступеню вищої освіти «магістр» за спеціальністю
073 «Менеджмент»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин – лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – **Бобловський Олександр Юрійович**, к.ф.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/boblovskiyi-oleksandr-yuriyovich>).

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями).
Базові знання з дисциплін: «Психологія та етика професійної діяльності», «Філософія людського спілкування, методика викладання у вищій школі», «Корпоративна культура», «Ділова українська мова».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Управління конфліктами та комунікаціями», «Корпоративне управління», «Психологія управління».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Мета курсу – підготовка магістрів до успішної роботи в сфері менеджменту на основі ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами класичної і сучасної риторики як науки про мисленнево-мовленневу діяльність і на цій основі розвинути в них здатність вільно орієнтуватися в мовно-риторичному середовищі, вміння та навички аналізувати та продукувати риторичні тексти в різних жанрових топіках відповідно до мети, функціонального призначення й умов соціальних комунікативних практик.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- риторичну термінологію, систему понять класичної риторики;
- закони риторики;
- історію розвитку риторичного вчення;
- специфічні риси видів і жанрів ораторського мистецтва;
- основні етапи підготовки ораторської промови;
- засоби вербального та невербального впливу на аудиторію;
- особливості сучасного риторичного вчення.

вміти:

- визначати тему виступу й добирати матеріал для нього;
- розміщувати матеріал й оформлювати структуру виступу;
- будувати тексти різних жанрів та видів ораторського мистецтва відповідно до мети, призначення й умов комунікації;
- послуговуватися виразовими мовними засобами в промовах різних видів;
- застосовувати методи запам'ятовування структури й змісту виступу;
- розробляти партитуру тексту;
- на основі спостережень й аналізу бази даних створювати «портрет аудиторії»;
- застосовувати методи мовного та позамовного впливу на аудиторію;
- аналізувати своє і чуже мовлення, виявляти відхилення від норм, застосовувати різні засоби для їх подолання.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни «Риторика» є надання студентам знань щодо основних законів риторики як науки, спрямованої на розвиток інтелектуального центру – мовленнєвої діяльності фахівця.

Предметом вивчення «Риторики» є теоретичні засади та практичний досвід підготовки та виголошення промов різного виду.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є надання здобувачам вищої освіти знань з:

- вимог до мовлення й мовленнєвої поведінки носія певної культури;
- історії й практики публічного мовлення;
- особливостей мовленнєвої поведінки промовця;
- правил складання текстів виступів різних жанрів;
- особливостей ораторського підстилю публіцистичного стилю;
- прийомів організації ефективного публічного мовлення та можливостей їх застосування;
- способів зміцнення поваги до державної мови.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних форм риторики, а також формування здатностей:

- до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;
- створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах, організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті, вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами, демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Красномовство та його різновиди. Історія риторики»

Лекції:

- Тема 1. Вступ. Переконавання як предмет риторики. Риторика та теорія мовлення.
- Тема 2. Основні етапи розвитку риторики.
- Тема 3. Роди і види красномовства. Риторика і стиль.
- Тема 4. Робота над промовою, твором.

Практичні заняття:

- Тема 1. Красномовство як наука, навчальна дисципліна і мистецтво.
- Тема 2. Історія світового красномовства: античність та сучасність.
- Тема 3. Види і жанри красномовства.
- Тема 4. Структура ораторського твору.

Змістовий модуль 2. «Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів»

- Тема 5. Інвенція і диспозиція. Основні етапи підготовки ораторської промови.
- Тема 6. Елокуція. Техніка промови і культура оратора.
- Тема 7. Меморія та акція. Зовнішня культура оратора. Оратор й аудиторія.
- Тема 8. Способи переконання. Мовні пастки.
- Тема 9. Суперечка. Культура діалогу та полеміки.

Практичні заняття:

- Тема 5. Логічне, емоційне та художнє у виступі оратора.
Тема 6. Основні поняття, категорії та закони комунікації.
Тема 7. Культура мовлення оратора.
Тема 8. Основні правила ведення суперечок.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: *модуль 1* – 50 % семестрової оцінки; *модуль 2* – 50 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>